

Jokilaaksojen pelastuslaitoksen esitys toimintavalmiuden muutoksista

127/09.05.01/2020

KHALL 23.02.2021 § 42

Jokilaaksojen pelastuslaitos pyytää kirjeellään 28.1.2021 kuntien lausuntoa 24.2.2021 mennessä suunnitelluista toimintavalmiusjärjestelyistä.

Kirje liitteenä.

Pelastustoimessa on pitkään hoidettu kiireellistä palvelutuotantoa työntekijöiden ja viranhaltijoiden sekä sopimushenkilöstön hälytysvalmiudesta vapaa-ajalla vapaamuotoisella varallaololla. Oikeuskäytäntö on muuttunut vuoden 2015 jälkeen siten, että eri puolilla maata on vireillä jäkikäteisiä palkkasaatavavaatimuksia. Myös Jokilaaksojen pelastuslaitoksen osalta on esitetty jälkikäteisiä palkkasaatavavaatimuksia. Vaatimukset voivat olla kustannusvaikutuksiltaan merkittäviä. Eri puolilla maata on käynnistetty selvityksiä ja toimenpiteitä varallaolon vähentämisestä tai siitä luopumisesta.

Jokilaaksojen pelastuslaitoksessa on noin vuoden ajan tehty selvitystyötä. Toimintavalmius on pelastuslaitoksen alueella perustunut sopimuspalokuntiin ja niiden hälytysosastojen toimintaan. Varallaolosta luopumisen takia todennäköisesti aiheutuvaa toimintavalmiuden epävarmuutta on suunniteltu korvattavaksi eri toimenpiteillä:

- hälytysrahakäytännön muuttaminen nykyistä aktivoivammaksi
- päätoimisen henkilöstön lisääminen
- päätoimisen henkilöstön virka-aikaisen työn järjestäminen niin, että etenkin virka-aikainen toimintavalmius voitaisiin hoitaa sen toimesta
- johtamisjärjestelmän uudistaminen
- sopimuspalokuntien toiminnan kehittäminen ja turvaaminen
- ennaltaehkäisevän toiminnan ja omatoimisen varautumisen sekä turvallisuusviestinnän kehittäminen

Lähtökohtana valmistelussa on ollut, että kuntien kustannukset eivät saisi kasvaa. Toimintavalmiuden muutoksia on valmisteltu laajapohjaisesti henkilöstön ja sopimuspalokuntien kanssa. Vaihtoehto A lisäisi kuntien kustannuksia vuositasona noin 249.000 euroa ja vaihtoehto B noin 2 miljoonaan euroa. Toiminnalliset muutokset on selostettu oheismateriaalina olevissa selvityksissä.

Kuntia pyydetään ottamaan kantaa erityisesti kahden valmistellun

vaihtoehdon (A ja B) välillä.

Oheismateriaalina pelastuslaitoksen tausta- ja selvitysmateriaalia.

Pelastuslaitoksen edustajat ovat syksyllä 2019 esitelleet silloisia toimintavalmiuden muutossuunnitelmia kaupungin luottamushenkilöille. Kaupunginhallitukselle pelastuslaitoksen edustajat esittelivät 2.2.2021 oheismateriaalina olevia tämän hetkisiä suunnitelmia ja vaihtoehtoja.

Haapajärven VPK:n hallituksen puheenjohtaja ja palopäällikkö ovat todenneet palautteessaan kaupunginjohtajalle ja johtokunnan haapajärviselle jäsenelle, mm. että VPK on tyytyväinen nykyiseen varallaoloon ja sopimuspalokunnan rooliin valmiuden ylläpitämisessä ja siihen palvelutasoon mikä saavutetaan tällä pelastuslaitoksen ja sopimuspalokunnan yhteistyöllä. Esitetyt uudet toimintavalmiusjärjestelyt heidän mukaansa vähentävät palokunnan jäsenten halukkuutta osallistua toimintaan ja tarvittavaan henkilökoh- taiseen koulutukseen. Heidän mukaansa takautuvia palkkasaa- vaatimuksia ei olla esittämässä. Lisäksi Haapajärven VPK on pitänyt Teams-palaverin kaupunginhallituksen jäsenille 18.2.2021.

Sopimuspalokuntien liitto ry on lähettänyt kunnille 12.2.2021 sähkö- postin pelastuslaitosten toimintavalmiuden muutoksista ja pelastuslaitos on lähettänyt 17.2.2021 kunnille kirjeen em. sähköpostin johdosta.

Sähköposti ja kirje oheismateriaalina.

(Valmistelija: Juha Uusivirta p. 044-4456113)

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan Jokilaak- sojen pelastuslaitoksen toimintavalmiuden muutosesityksestä, että oikeuskäytännön viime vuosien muutosten aiheuttamat paineet pelastustoiminnan toimintavalmiuden muutoksiin ovat merkittäviä kuntien talouden kannalta. Uuden tilanteen johdosta tehtävät muutokset toimintavalmiuteen eivät saa rapauttaa nykyistä pelastustoimen toimivaa yhteistyötä pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien välillä. Sen takia mahdollisissa muutoksissa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alueen turvallisuustilanteessa ei tapahdu huomattavaa huononnusta ja, että sopimuspalokuntien toiminta jatkuu nykyisen laajuisena, sisällöllisesti yhtä laadukkaana ja, että sitä kehitetään jatkuvasti pe- lastuslaitoksen ammattihenkilöstön johdolla.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että pelastuslaitoksen toimintaval- miuden muutos tulisi toteuttaa A-mallin mukaisesti, jotta kuntien kustannuskehitys voidaan pitää kohtuullisena.

Kaupunginhallitus: Teijo Paananen esitti Paavo Ranuan, Maritta Niskan ja muiden kannattamana, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun, jossa huomioidaan paremmin sopimuspalokunnan varallaolo ja jatkuvuus sekä turvallisuusnäkökulmat.

Puheenjohtajan tiedusteltua Paanasen esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että kokouksen oheismateriaaliksi liitettiin myös sopimuspalokuntien edustajan Sami Salmen toimittamat kolme asiakirjaa.